

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

ייצוג אסירים בוועדת שחרורים (ועדת שליש)

חוק שחרור על תנאי ממאסר קובע כי לכל אסיר הזכות לעמוד בפני ועדת שחרורים היכולה להחליט על שחרורו המוקדם. שחרור מוקדם וניכוי שליש מהעונש אינם מוענקים אוטומטית לכל אסיר הפנה לוועדת השחרורים, כל אסיר זכאי לשטוח את בקשתו בפני הוועדה, אך בכדי שהוועדה תיעתר לבקשה, על האסיר לעמוד במספר תנאים, על האסיר ומי שמייצגים אותו מוטל להוכיח כי האסיר הראה התנהגות טובה, כי הוא עובר או עבר תהליך טיפולי ושיקומי מוצלח, כי הוא מבין את הפסול שבביצוע העבירה ומתחרט על ביצועה וכן הלאה. שיקול מכריע נוסף המנחה את וועדת השחרורים הינו מידת מסוכנותו של האסיר לציבור. על החלטת וועדת השחרורים ניתן להגיש ערעור, ייצוג משפטי הולם יתרום לכך שבקשת שחרור מוקדם תיענה כבר בפעם הראשונה, במידה ואסיר הגיש בקשה שנדחתה, חשוב לפנות לקבלת ייצוג משפטי מקצועי בהגשת ערעור על החלטת ועדת השחרורים. משרדנו עוסק בייצוג אסירים בפני ועדות שחרורים במתקני הכליאה השונים ברחבי הארץ, וכן בהגשת עתירות אסירים, בקשות לחופשות והתנהלות מול הרשות לשיקום האסיר.

מהי וועדת שחרורים (ועדת שליש)

כדי להבין כראוי את חשיבותו של ייצוג הולם בוועדת שחרורים, יש להבין מהי ועדת שחרורים, מה סמכויותיה, לגבי מי יכולה ועדת השחרורים להפעיל את סמכויותיה, ובאילו נסיבות. ועדת שחרורים היא הגורם המחליט בנושא שחרור מוקדם על תנאי או שחרור מטעמים רפואיים של אסירים.

סמכויותיה של ועדת שחרורים, המכונה גם ועדת שליש, חלות על אסירים המרצים את עונשם בבית הכלא, אשר ריצו תקופה של לפחות שישה חודשי מאסר והשלימו תקופת מאסר של לפחות שני שליש מתקופת המאסר שגזר עליהם בית המשפט.

אדם שהיה עצור למעלה משישה חודשים, או אסיר שריצה לפחות שישה חודשי מאסר, ולפחות שני שליש מתקופת המאסר שנפסקה לו, רשאי לפנות לוועדת שחרורים ולהגיש בקשה לשחרור מוקדם.

ועדות השחרור מונות ארבעה נציגים, בראש הוועדה מכהן שופט או שופט בדימוס, לצידו מכהנים נציג שירות בתי הסוהר ושני נציגי ציבור בעלי הכשרה ורקע של חמש או עשר שנים (תלוי בסוג הוועדה) באחד מן התחומים הבאים: קרימינולוגיה, פסיכולוגיה, פסיכיאטריה, עבודה סוציאלית או חינוך. לנציג שירות בתי הסוהר יש אפשרות להשמיע את דבריו ולהביע את דעותיו בדיוני הוועדה, אך הוא אינו בעל זכות הצבעה בוועדה.

הליך הדין בוועדות שחרור

אסיר המגיש לוועדת שחרור בקשה לשחרור מוקדם רשאי להיות מיוצג על ידי עורך דין פרטי, או על ידי סנגור ציבורי. את הבקשה יש להגיש לעובד סוציאלי בבית הסוהר, או ליועץ של רשות שיקום האסיר. במקרה הצורך, ניתן

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

לבקש דחייה של מועד הדיון בוועדה עד לבניית **תכנית שיקום אישית** מתאימה לאסיר בשיתוף רש"א, או תכנית שיקום פרטית.

על תכנית השיקום של האסיר להיות מפורטת ויסודית ולכלול פתרונות לתעסוקה, פיקוח, טיפול, מחויבות של האסיר להשתתפות בתהליך שיקומי ושיתוף פעולה. תכנית השיקום האישית של האסיר צריכה לכלול כל מרכיב שיסייע לשיקומו ולתת מענה לכל אתגר שיכול להקשות על שיקומו של האסיר. תכנית השיקום המגובשת נמסרת לחברי ועדת השחרור.

לאחר העברת תכנית השיקום יזמן האסיר להופיע בפני ועדה השחרור. האסיר יכול לבחור אם לייצג את עצמו בוועדה, להופיע בפני הוועדה בליווי עורך דין פרטי או בליווי סגור ציבורי. הוועדה תבחן את עברו הפלילי של האסיר - האם ביצע עבירות נוספות בעבר? מה חומרת העבירות שביצע בעבר, האם שוחרר שחרור מוקדם בעבר? כמו כן תבחן הוועדה את התנהגותו של האסיר - האם השתתף בהליך טיפולי מול העובדת הסוציאלית של הכלא? האם האסיר מלוקח אחריות על מעשיו? כיצד מתנהג האסיר בין כותלי בית הסוהר? ככל שעברו הפלילי של האסיר נקי יותר, ככל שהתנהגותו טובה יותר, וככל שהאסיר מוכיח מוטיבציה גבוהה יותר להשתקם, כך תגבור נטייתם של חברי הוועדה להיענות לבקשתו.

בתום הדיון מתקבלת החלטה מנומקת וחתומה בידי חברי הוועדה. העתק של ההחלטה נמסר לאסיר ולבא כוחו של היועץ המשפטי לממשלה. כאשר השחרור מותנה בהשתתפותו של האסיר בתכנית שיקום, עותק נוסף ימסר לרשות לשיקום האסיר, או לשירות המבחן.

אסיר שועדת שחרורים אישרה את שחרורו המוקדם על תנאי, יקבל מן הוועדה רישיון בו מפורטים תנאי השחרור. אסיר ששוחרר על תנאי מחויב לשאת עמו את רישיון השחרור שלו לכל מקום ולהציגו בפני כל שוטר המבקש זאת, עד תום תקופת התנאי.

סוגי ועדות שחרורים

קיימים שלושה סוגי ועדות שחרור, בכולן יושבים ארבעה חברי ועדה:

□ **ועדה רגילה** - ועדת שחרור רגילה דנה בבקשות שחרור מוקדם של אסירים הנמצאים בסמוך למועד ריצוי שני שליש מתקופת מאסרם. הרכב ועדה זו כולל יו"ר - שופט או שופט בדימוס, שני נציגי ציבור בעלי וותק של לפחות חמש שנים בתחום רלוונטי, ונציג בתי הסוהר ללא זכות הצבעה - קצין שב"ס בעל דרגה של לפחות רב כלאי .

□ **ועדה מיוחדת** - ועדת שחרורים מיוחדת דנה בשחרור מוקדם של אסירי עולם, או אסירים שזמן המאסר שנקצב להם הוא לפחות 25 שנה. הרכב ועדת שחרור מיוחדת כולל שופט או שופט בדימוס, המכהן כיו"ר הוועדה, שני נציגי ציבור בעלי וותק של לפחות עשר שנים במקצועות הרלוונטיים, ונציג בתי הסוהר ללא זכות הצבעה - קצין שב"ס שדרגתו לפחות רב כלאי.

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

□ **ועדת קציבה** - ועדת קציבה דנה בבקשותיהם של אסירי עולם וממליצה בפני נשיא המדינה בעניין קציבת עונשם של אסירים אלו. הרכב ועדת קציבה כולל שופט או שופט בדימוס המכהן כיו"ר הוועדה, שני נציגי ציבור בעלי ותק של לא פחות מעשר שנים בתחום עיסוק רלוונטי, ונציג בתי הסוהר ללא זכות הצבעה - קצין שב"ס בדרגה של רב כלאי ומעלה.

הפרמטרים אותם בוחנת וועדת השחרורים

תפקידם של חברי ועדות השחרור הוא לדון בבקשותיהם של אסירים ולפסוק האם שחרורם המוקדם יסייע לשיקומם ולחזרתם לחיים מיטיבים, או שלאחר שיצאו מבין כותלי הכלא ישובו לעולם הפשע ויהוו סכנה לציבור. על המאזניים עומדים מצד אחד חירותו של האסיר וחזרתו למוטב ומנגד - שלום הציבור.

בבואה לדון בבקשת האסיר לשחרור מוקדם, בוחנת ועדת שחרורים את נסיבות העבירה, חומריתה, ההיסטוריה הפלילית של האסיר, האם האסיר נמצא בהליך שיקומי, התנהגותו של האסיר ועוד. כל אלו נבדקים על מנת לבחון את מידת מסוכנותו של האסיר לחברה במידה וישוחרר. כדי שניתן יהיה להגיע להחלטה שקולה ולאמוד את מידת מסוכנותו של האסיר, חברי הוועדה צריכים לבחון את מכלול הנסיבות הקשור לאסיר ולפשע שביצע, לא ניתן להסתפק בבחינה של פרמטר אחד בלבד.

על חברי הוועדה מוטלת המשימה לשקול את כל הנתונים ולקבוע האם שחרור מוקדם של האסיר יתרום לשיקומו ויאפשר לו לקיים אורח חיים מיטיב, או שמא קיימת סבירות גבוהה ששחרור מוקדם של אותו אסיר יוביל לביצוע מעשי אלימות ופשע נוספים. אסיר המעוניין שבקשתו לשחרור מוקדם תאושר צריך להוכיח התנהגות טובה, השתתפות פעילה וחיובית בהליכי שיקום, הפנמה של הפסול במעשיו ולקיחת אחריות עליהם וכן הלאה.

במקרים בהם מצבו הרפואי של האסיר הוא כזה שתנאי המאסר מסכנים את חייו, לוועדת השחרורים יש סמכות להורות על שחרורו המוקדם, בכפוף לחוות דעת רפואית הקובעת כי תנאי המאסר אכן מהווים איום חריף על בריאותו. מדובר במקרים של אסירים החולים במחלה קשה וסופנית, באסירים דמנטיים, מחוסרי הכרה, מונשמים וכיוצא בזה.

ועדת שחרורים יכולה לאשר לאסיר הזקוק להשתלת איברים, או אסיר החולה בסרטן שחרור זמני לצורך קבלת הטיפול הרפואי הנדרש עבורם.

מקורות המידע על פיהם קובעים חברי ועדת שחרורים את החלטתם

חברי ועדת שחרורים מקבלים חוות דעת **מרשות שיקום האסיר - רש"א**, המפרטת את התנהגותו של האסיר ואת סיכויי השיקום שלו. חוות הדעת של רש"א כוללת את מאמצי השיקום של האסיר ומצבו הפסיכולוגי, נסיבות חייו, עברו הפלילי, התנהגותו בתקופת המאסר וכל דבר אחר שיכול להעיד על סיכויי השיקום של האסיר ולתת מענה לשאלה האם, במידה וישוחרר, יהווה סכנה לציבור. במקרים רבים מצורפת לחוות הדעת של רשות שיקום האסיר חוות דעת של פסיכיאטר מחוזי, או חוות דעת פסיכיאטרית מטעם הגורמים האמונים על בריאות הנפש

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

בנציבות בתי הסוהר.

כמו כן, חוות הדעת של רש"א תפרט את **תוכנית השיקום** שנבנתה עבור האסיר כדי ללוותו ולתמוך בו לאחר השחרור, על מנת לאפשר לו לבנות את חייו מחדש, מחוץ למעגל הפשע.

בנוסף לחוות הדעת של רש"א, נציג בתי הסוהר היושב בוועדה מייצג את עמדתו של שירות בתי הסוהר בעניינו של האסיר, אך כאמור, אינו בעל זכות הצבעה בוועדה.

במידה והאסיר מיוצג על ידי עורך דין, תבחן הוועדה את התסקיר שיוגש על ידי עורך הדין, אסיר שאינו מיוצג על ידי עורך דין יכול להציג את טיעונו בעצמו בפני הוועדה.

ייצוג בוועדת שחרורים על ידי עורך דין פלילי

אסיר הפונה לוועדת שחרורים בבקשה לקצר את עונשו יכול ורשאי לייצג את עצמו. יחד עם זאת, כדי להבטיח שבקשתו תקבל את ההתייחסות הראויה לה, וכדי להגדיל את הסיכוי לכך שוועדת השחרורים תיעתר לבקשה, רצוי להיעזר בעורך דין פלילי המתמחה בייצוג אסירים. הדבר נכון עבור כל אסיר שמעוניין להגיש בקשה לשחרור מוקדם, ועוד יותר עבור אסירים שאינם נמצאים בתהליכי שיקום, ואשר חוות הדעת של רש"א לגביהם אינה חיובית.

חשוב לציין שאם בעבר היה זה כמעט מובן מאליו להניח שבקשות לשחרור מוקדם על תנאי יתקבלו, הרי שהיום המצב שונה, ועדות השחרור של ימינו מקשות יותר, ולא כל בקשה לשחרור מוקדם נענית בחיוב. משום כך חשוב ואף הכרחי להיעזר בעורך דין מנוסה כדי לקדם את עניינך ולהשיג את התוצאה הרצויה. עורך הדין ידריך את האסיר כיצד לפעול כדי לקדם את שחרורו, ידגיש בפני הוועדה את הצדדים החיוביים באסיר, התומכים בשחרורו, ואת נסיבות המקרה המצדיקות שחרור מוקדם.

כמו כן, במקרים בהם האסיר לא הצליח להשתלב בתכנית שיקום מטעם רש"א, עורך הדין יסייע לאסיר להשתלב בתהליכי שיקום מתאימים שיגדילו את סיכויו לשוב לחיים נורמטיביים, ויאפשרו לוועדה להיעתר לבקשתו לשחרור מוקדם. חשוב להבין שללא תכנית שיקום מתאימה קיים סיכון שבקשתו של אסיר לשחרור מוקדם תידחה. אסיר המעוניין בכך יכול להיות מיוצג על ידי פרקליט משורות הסנגוריה הציבורית, או על ידי עורך דין פרטי.

תכנית שיקום לאסיר

כאמור, גורם מכריע בהחלטת ועדת שחרורים הוא קיומה של תכנית שיקום שהאסיר משתתף בה, ובניית תכנית שיקום לאחר השחרור, שתתמוך בחזרתו של האסיר למסלול חיים נורמטיבי. יציאה של אסיר אל העולם מבין כותלי הכלא ללא תכנית שיקום תומכת עלולה להוות מלכודת שתשאב את האסיר בחזרה לחיי הפשע.

על האסיר לשכנע את הוועדה בכנות רצונו להשתקם בעזרת השתתפות פעילה בתהליכי שיקום עוד בטרם התכנסה הוועדה, והתחייבות להמשיך ולהשתתף בתהליכי שיקום גם לאחר השחרור.

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

את תכנית השיקום ניתן לבנות באמצעות רשות שיקום האסיר. אסירים שמסיבות שונות לא הצליחו לבנות תכנית שיקום בסיוע רש"א, יכולים לבנות לעצמם תכנית שיקום פרטית, בעזרת גורמי טיפול חיצוניים.

כדי לבנות תכנית שיקום פרטית, עובד סוציאלי או גורם מקצועי אחר מטעם הגוף המטפל צריך להיפגש עם האסיר, לקיים עמו ריאיון, ללמוד את נסיבות חייו, לעיין במסמכים רלוונטיים, ולבנות עבור האסיר תכנית שיקום מתאימה. לתכנית שיקום פרטית חשיבות מכרעת במקרים בהם לא קיימת תכנית שיקום מטעם רשות שיקום האסיר, ואשר בהם אין לאסיר חוות דעת חיובית מטעם רש"א. עורך דין מקצועי יסייע לאסיר לגבש תכנית שיקום הולמת, שתענה על דרישותיה של וועדת השחרור.

דין חוזר וערעור על החלטת הוועדה

במידה ובקשתו של האסיר לשחרור מוקדם נדחתה על ידי הוועדה, עומדות בפני האסיר שתי אפשרויות:

□ דין חוזר - האסיר יכול להורות לעורך דינו להגיש בקשה לדיון חוזר, בו יוכל עורך הדין של האסיר לשטוח את טענותיו בפני ועדת השחרורים במטרה לשכנע את חברי הוועדה לשנות את החלטתם. הופעה נוספת בפני הוועדה אפשרית בחלוף חצי שנה, או מוקדם יותר, בכפוף להחלטת ועדת השחרורים. כדי שתוצאותיו של הדיון החוזר יהיו חיוביות עבור האסיר, על עורך דינו להציג נסיבות ונתונים חדשים, כמו שיפור בהתנהגותו של האסיר, תכנית שיקום פעילה וחיובית וחוות דעת חיוביות מטעם גורמים רלוונטיים.

□ ערעור על החלטת הוועדה - אסיר שבקשת השחרור המוקדם שלו נדחתה יכול להגיש באמצעות עורך דינו ערעור על החלטת הוועדה. אסיר המצוי עדיין במאסר יגיש את הערעור לבית המשפט המחוזי באזור השיפוט בו ממוקם בית הסוהר בו הוא יושב, אסיר שהשתחרר יגיש את הערעור לבית המשפט המחוזי באזור השיפוט בו ממוקם בית הסוהר בו ריצה את עונשו.

ערעור על החלטת ועדת שחרורים נחשב כעתירה והוא נדון בהרכב של שלושה שופטים המוסמכים לדון בעתירות מסוג זה. ניתן להגיש ערעור על החלטת ועדת שחרור במקרים הבאים:

□ החלטה שלא לשחרר על תנאי את האסיר.

□ החלטה שלא לשחרר על תנאי את האסיר מטעמים רפואיים.

□ החלטה שלא לגלות מידע חסוי בפני האסיר.

□ החלטה המציבה תנאים לשחרור.

אם עתירתו של אסיר לערעור על החלטת ועדת שחרורים נדחתה, ניתן להגיש ערעור ברשות. "ערעור ברשות" פירושו שלאסיר אין זכות אוטומטית לפנות לבית המשפט העליון בכדי לערער על דחיית עתירתו, וכי כדי להגיש ערעור צריכה להתקבל רשות ערעור. רשות הערעור יכולה להינתן בהחלטה עצמה, או על ידי שופט בית המשפט

18/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

העליון. כדי לקבל רשות ערעור משופט בית המשפט העליון יש להגיש בקשת רשות ערעור.

תושבי חוץ וועדות שחרורים

מצבו של אסיר תושב חוץ המגיש בקשה לשחרור מוקדם על תנאי מורכב יותר מזה של אזרח ישראלי דובר עברית, כיוון שאסירים תושבי חוץ על פי רוב אינם נהנים מן הזכות להשתלב בתכניות טיפול המתקיימות בבית הסוהר. בבתי הסוהר בישראל לא קיימות תוכניות טיפול בשפות זרות, ואף לא בשפה הערבית. כתוצאה מכך, מודרים תושבי החוץ שאינם דוברים עברית מלהשתתף בקבוצות טיפול או חינוך.

בשל כך, מעמדם של אסירים תושבי חוץ בוועדת שחרורים נחות ויחס הוועדה אליהם מפלה מלכתחילה. כיוון שאסירים תושבי חוץ מודרים ממסגרות טיפול בבתי הסוהר, הם מתקשים להביא ראיות לכך שמסוכנותם לציבור נמוכה ושהתנהגותם הטובה מצדיקה שחרור מוקדם.

בנוסף, טוענת המדינה כי במקרה בו תושב חוץ משוחרר על תנאי, אין למדינה אמצעים לפקח עליו ולאכופ את עמידתו בתנאי השחרור. למרות זאת, בקשות רבות של אסירי חוץ לשחרור מוקדם על תנאי מאושרות. אחת הסיבות לכך שועדות שחרור ממליצות על שחרור מוקדם של אסירים תושבי חוץ היא קביעת בית המשפט העליון, לפיה אין למנוע שחרור מוקדם של אסיר תושב חוץ רק כיוון שלא ניתן לפקח עליו מחוץ לכותלי בית הסוהר.

חשיבותו של ייצוג משפטי מקצועי בוועדות שחרור

עבור אסיר המבקש לקבל שחרור מוקדם, החלטותיהם של חברי ועדת השחרור הן הרוח גורל. אסיר שעתירתו נדחית יכול להגיש בקשה לדיון חוזר, אולם יהיה עליו לרצות שישה חודשי מאסר נוספים לפני שתתכנס שוב הוועדה בעניינו.

אסיר המגיש בקשה לשחרור מוקדם יכול לייצג את עצמו, להיות מיוצג על ידי סנגור ציבורי, או לקבל ייצוג מעורך דין פרטי מומחה בתחום. מבין שלושת האפשרויות האלו, האפשרות שתסייע במידה הרבה ביותר לעניינו של האסיר היא ייצוג על ידי עורך דין מקצועי. אסיר המייצג את עצמו מול הוועדה יכול להפסיד את הסיכוי לשחרור מוקדם בשל הדרך בה הוא מציג את הדברים, בשל התנהלות לא מדויקת, בשל חוסר ידע, בשל קושי לשתף פעולה עם המערכת וכיוצא בזה.

משכך, כאשר אסיר לוקח על עצמו את מלאכת הייצוג בוועדת השחרור הוא מקטין את סיכוייו לזכות בשחרור מוקדם. אסיר המיוצג על ידי סנגור ציבורי צריך להסתפק במעט הזמן והמשאבים שיכול הפרקליט הציבורי להקדיש לעניינו, שכן הסנגוריה הציבורית פועלת תחת עומס כבד. ייצוג של עורך דין פרטי בעל ניסיון בעבודה מול ועדות שחרור יספק לאסיר את המענה הטוב ביותר, ויגדיל את סיכוייו לקבל שחרור מוקדם. עורך דין פרטי ישקיע בייצוג מול ועדת השחרור את כל המשאבים הנחוצים ויעשה את כל שניתן על מנת להביא לתוצאה הרצויה - שחרור מוקדם.

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

ייצוג בועדת שחרורים - לא עניין של מה בכך

חירות היא ערך בסיסי בחיי כל אדם, לכן אין גבול למאמצים שאדם יעשה בכדי להשיב את חירותו שנשללה. החוק בישראל מכיר בערך המוסרי והחברתי שיש להשבת החירות למי שביצע עבירה, ריצה חלק ניכר מעונשו, הבין את הפסול במעשיו וחזר למוטב. תפקידן של ועדות השחרור הוא לאמוד את רמת המסוכנות של אסיר המבקש שחרור מוקדם, את יכולת השיקום שלו ואת כנות מאמציו לחזור למוטב. כדי להגדיל את הסיכוי לאישור בקשת שחרור מוקדם חשוב שהאסיר ייצג על ידי עורך דין מנוסה. ועדת השחרור נותנת משקל לא מבוטל לתסקיר עורך דינו של האסיר ורואה בעצם הפנייה לסיוע משפטי אבן בוחן חשובה ומכרעת המדגישה את רצונו של האסיר לשינוי דרכו השלילית והשתלבותו הנורמטיבית בחברה. למשרד עורכי דין אסף דוק ניסיון רב בייצוג אסירים בועדות שחרור.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטויות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. על מנת למקסם את הסיכוי שחברי ועדת השחרורים ימצאו אותך ראוי לשחרור מוקדם פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.